

KARTA PRZEDMIOTU/SYLABUS

Wydział	Wydział Opieki Zdrowotnej					
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo					
Poziom kształcenia	Studia pierwszego stopnia					
Forma studiów	Studia stacjonarne/studia niestacjonarne					
Profil kształcenia	Praktyczny					
Jednostka organizacyjna prowadząca przedmiot	Katedra Pielęgniarstwa					
Moduł / Przedmiot	Nauki podstawowe					
Przedmiot wyodrębniony w module	Anatomia					
Język kształcenia	polski					
Status modułu / przedmiotu	Obowiązkowy					
Cykl realizacji przedmiotu	Semestr studiów: I i II					
Kod przedmiotu						
Nauczyciel akademicki odpowiedzialny za przedmiot	Dr n. med. Bożena Syc					
Wymiar zajęć						
Zajęcia zorganizowane określone planem studiów, w tym:	Ogółem	Forma zajęć				
		Wykłady	Seminaria	Ćwiczenia	Samokształcenie	Zajęcia praktyczne
	60	12	18	15	15	-
Semestr I	30	6	9	9	6	-
Semestr II	30	6	9	6	9	-
Bilans nakładu pracy studenta ogółem						
Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studenta			Wykłady – 12 godzin Seminaria – 18 godzin Ćwiczenia – 15 godzin			
Praca własna studenta, w tym samokształcenie			44 godzin			
Łączny nakład pracy studenta			90 godzin			
Punkty ECTS ogółem						
RAZEM	w tym z tytułu:					
	zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studenta		pracy własnej studenta		nakładu pracy studenta związanego z zajęciami o charakterze praktycznym	
2	1,0		1,0		0,4	
Wymagania wstępne i /lub wprowadzające treści kształcenia						

Kształcenie w zakresie anatomii zdefiniowane kartą/sylabusem nie wymaga poprzedzenia kształcenia treściami wprowadzającymi.

Cele i efekty kształcenia		
Powiązanie modułu/przedmiotu z kierunkowymi efektami kształcenia	Kierunkowe efekty kształcenia	
	<p>Po zaliczeniu przedmiotu student:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ w zakresie wiedzy: A.W1. posługuje się mianownictwem anatomicznym; A.W2. omawia budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyna górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) oraz czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy i narządy zmysłów, powłoka wspólna); ➤ w zakresie umiejętności: A.U1. posługuje się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystuje znajomość topografii narządów ciała ludzkiego; A.U2. wykazuje różnice w budowie i charakteryzuje funkcje życiowe człowieka dorosłego i dziecka; A.U4. konstruuje wzór wykorzystania podstaw wiedzy anatomicznej w badaniu przedmiotowym; ➤ w zakresie kompetencji społecznych: D.K2. systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu; D.K3. przestrzega wartości, powinności i sprawności moralnych w opiece; D.K4. wykazuje odpowiedzialność moralną za człowieka i wykonywanie zadań zawodowych; D.K9. jest otwarty na rozwój podmiotowości własnej i pacjenta; 	
Cele kształcenia w ramach modułu / przedmiotu	<p>Celem przedmiotu jest opanowanie wiedzy i umiejętności z zakresu anatomii określonych kompetencjami pielęgniarstwa, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ poznanie budowy ciała ludzkiego ze szczególnym uwzględnieniem układów ważnych dla podtrzymania funkcji życiowych ➤ zapoznanie z nazewnictwem i terminologią anatomiczną ➤ wykorzystania wiedzy anatomicznej do rozumienia fizjologii i patologii w pielęgniarstwach klinicznych w działalności zawodowej pielęgniarstwa. 	
Szczegółowe modułowe / przedmiotowe efekty kształcenia	Efekty przedmiotowe	Odniesienie do efektów kierunkowych
	EK – 1 sprawnie posługuje się mianownictwem anatomicznym	AW1, AU1, DK2
	EK – 2 ma wiedzę w zakresie budowy ciała ludzkiego	AW2
	EK – 3 potrafi przedstawić różnice w budowie i funkcjonowaniu organizmu człowieka dorosłego i dziecka	AU2,
	EK – 4 potrafi wykorzystać wiedzę anatomiczną w badaniu przedmiotowym	AU4, DK3, DK4, DK9
Metody i narzędzia dydaktyczne kształcenia		
Wykłady	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Wykłady informacyjne/ problemowe wsparte prezentacją multimedialną, przeplatane interakcją ze studentami z wykorzystaniem metod aktywizujących, połączone z dyskusją 	

		kierowaną.
Seminaria		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Prelekcje wsparte prezentacją multimedialną, z wykorzystaniem metod aktywizujących, połączone z dyskusją kierowaną lub pogadanką ukierunkowaną na zdefiniowane dla zajęć przez prowadzącego pytania i odpowiedzi. ➤ Prezentacje i referaty dotyczące treści kształcenia przeznaczonych do samokształcenia
Ćwiczenia		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tematyczne zajęcia poprzedzone prelekcją wspartą prezentacją multimedialną. ➤ Pokaz z instruktażem, ćwiczenia praktyczne z wykorzystaniem modeli i fantomów.
Zajęcia praktyczne		-
Treści programowe kształcenia		
Wymiar zajęć		Zakres treści programowych
Forma	Liczba godzin	
Semestr		I
Wykłady	6	<p>W1. Układ kostno-stawowy. Szkielet osiowy. Budowa kręgosłupa, połączenia kości, rodzaje kości i stawów.</p> <p>W2. Układ mięśniowy i więzadłowy. Tkanka mięśniowa, rodzaje; więzadła – budowa i rodzaje.</p> <p>W3. Układ nerwowy – podstawowe pojęcia, budowa komórki nerwowej, odruchy, podział układu nerwowego. Budowa mózgu i rdzenia kręgowego.</p> <p>W4. Układ krążenia – budowa i praca serca, budowa naczyń krwionośnych, krążenie płucne i systemowe, zarys krążenia płodowego.</p>
Seminaria	9	<p>S1. Podstawowe mianownictwo anatomiczne. Określenie osi, płaszczyzn, kierunków ciała.</p> <p>S2. Układ kostno – stawowy</p> <p>S3. Układ mięśniowy i więzadłowy</p> <p>S4. Układ nerwowy ośrodkowy, obwodowy i autonomiczny</p> <p>S5. Układ krążenia, serce, krążenie małe i duże</p> <p>S6. Układ chłonny</p>
Ćwiczenia	9	<p>C1. Podstawowe wiadomości dotyczące budowy komórki, budowa i rodzaje tkanek. Ciało jako całość. Powłoka wspólna. Osteologia - budowa, właściwości i typy kości, rola kośćca.</p> <p>C2. Typy połączeń występujące w obrębie kośćca, połączenia ściste, połączenia maziowe. Budowa szczegółowa stawów, podział stawów- przykłady. Elementy stałe i dodatkowe stawów, ich znaczenie w funkcji ruchu. Kościec obręczy i części wolnej kończyny górnej i dolnej.</p> <p>C3. Miologia- budowa tkanki mięśniowej, typy mięśni: mięśnie gładkie i poprzecznie prążkowane. Mięśnie szkieletowe- budowa. Unerwienie mięśni- płytką motoryczną. Elementy pomocnicze mięśni. Rola układu mięśniowego w utrzymaniu pionowej postawy ciała.</p> <p>C4. Ośrodkowy i obwodowy układ nerwowy – neuron, synapsa, neurotransmitery. Budowa i funkcje struktur mózgowia oraz dróg wstępujących i zstępujących OUN. Przestrzenie płynowe i rola PMR. Układ nerwowy autonomiczny – ośrodki, funkcje. Lokalizacja wyższych</p>

		<p>czynności nerwowych w obrębie kory. Regulacja krążenia i oddychania. Rola podwzgórza.</p> <p>C5. Obwodowy układ nerwowy pojęcie splotów, nerwy rdzeniowe i zakres ich unerwienia, nerwy czaszkowe – ich podział i funkcje. Odruchy mono i polisynaptyczne.</p> <p>C6. Układ krążenia: schemat krążenia dużego i małego. Układ wrotny, sieć dziwna. Serce jako pompa ssąco – tłocząca, położenie serca, granice serca, unerwienie i unaczynienie serca, układ przewodzący, miejsca osłuchiwania serca. Osierdzie.</p>
Zajęcia praktyczne	-	-
Samokształcenie	6	Mikroskopowa i makroskopowa budowa serca, rola zastawek serca.
Sekwencja zajęć		<p>W1, S1, C1, C2 W2, S2, S3, C3 W3, S4, C4, C5 W4, S5, S6, C6</p> <p><i>(Informacja na potrzeby harmonogramu zajęć)</i></p>
Semestr		II
Wykłady	6	<p>W5. Płuca – budowa zewnętrzna, segmenty płucne, topografia. Mięśnie oddechowe i mechanika oddychania. Błony surowicze. Jama opłucnej.</p> <p>W6. Piętra jamy brzusznej, otrzewna, ogólna budowa cewy przewodu pokarmowego, unerwienie i unaczynienie.</p> <p>W7. Narządy miednicy mniejszej. Naczynia i nerwy miednicy.</p> <p>W8. Ogólne wiadomości dotyczące narządów zmysłu – oko, ucho.</p> <p>W9. Narządy płciowe męskie i żeńskie.</p>
Seminaria	9	<p>S7. Układ oddechowy, drogi oddychania, płuca i opłucna S8. Układ trawienny S9. Układ dokrewny S10. Układ moczowy S11. Narządy zmysłów S12. Układ rozrodczy męski i żeński</p>
Ćwiczenia	6	<p>C7. Układ oddechowy, górne i dolne drogi oddechowe, podział drzewa oskrzelowego, typy opłucnej i ich rola. Pojęcie śródpiersia. Mechanika oddychania.</p> <p>C8. Jama brzuszna: jama otrzewnowa i przestrzeń zaotrzewnowa. Rola otrzewnej, brzuch gruczołowy i jelitowy. Duże gruczoły przewodu pokarmowego: wątroba, trzustka ich syntopia.</p> <p>C9. Układ wewnątrzwydzielniczy: położenie gruczołów wydzielania wewnętrznego, oś podwzgórze – przysadka – narząd docelowy.</p> <p>C10. Narządy przestrzeni zaotrzewnowej: nerki, moczowody, ich budowa i topografia. Różnice w budowie cewki moczowej męskiej i żeńskiej.</p> <p>C11. Układ rozrodczy żeński i męski: budowa i położenie narządów wewnętrznych. Narządy płciowe zewnętrzne.</p>
Zajęcia praktyczne	-	-

Samokształcenie	9	Powłoka zewnętrzna, jej budowa i funkcje. Pień mózgu i jego rola.
Sekwencja zajęć	W5, S7, C7 W6, S8, S9, C8, C9 W7, S10, C10 W8, S11 W9, S12, C11 (Informacja na potrzeby harmonogramu zajęć)	
Ocenianie i zaliczanie		
Metody weryfikacji efektów kształcenia i kryteria oceny	Ocena formująca (OF): Wykłady – student może otrzymać oceny np. za: <ul style="list-style-type: none">kolokwia cząstkowe sprawdzające stopień opanowania wiedzy, w tym także wiedzy z tematyki przeznaczonej do samokształcenia Seminaria – student może otrzymać oceny np. za: <ul style="list-style-type: none">kolokwia cząstkowe sprawdzające stopień opanowania wiedzy, w tym także wiedzy z tematyki przeznaczonej do samokształceniaprace i prezentacje przygotowane w ramach pracy własnej (samokształcenia) Ćwiczenia – student może otrzymać oceny np. za: <ul style="list-style-type: none">kolokwia cząstkowe sprawdzające stopień opanowania wiedzyopanowanie i poprawne wykonanie kształconych podczas zajęć umiejętności <p>Nauczyciele akademicy prowadzący poszczególne formy zajęć zobowiązani są do wystawienia studentowi co najmniej jednej oceny formującej.</p> Ocena podsumowująca (OP): Ocena podsumowująca jest oceną końcową potwierdzającą osiągnięcie przez studenta efektów kształcenia. Ocena podsumowująca jest średnią ważoną ze średniej ważonej ocen formujących oraz średniej ważonej ocen uzyskanych na zaliczeniu końcowym – egzaminie przeprowadzonym w formie pisemnej.	
Sposoby i kryteria weryfikacji i oceny uzyskania przez studentów założonych efektów kształcenia	EK – 1 – egzamin pisemny w formie testu EK – 2 – egzamin pisemny w formie testu EK – 3 – egzamin pisemny w formie testu EK – 4 – ocena formująca uzyskana z zajęć seminaryjnych i ćwiczeń	
Zasady dopuszczania do zaliczenia przedmiotu	Student może zostać dopuszczony do zaliczenia końcowego przedmiotu w formie egzaminu jeżeli uzyskał: <ul style="list-style-type: none">➤ średnią ważoną ocenę ocen formujących, co najmniej jako ocenę dostateczną (3)➤ średnią ważoną ocen formujących za zaliczenie efektu kształcenia dla którego zaliczeniem końcowym jest ocena formująca co najmniej jako ocenę dostateczną (3)	
Forma i warunki zaliczenia przedmiotu	Forma: Egzamin Zaliczenie przedmiotu przeprowadzone zostanie w formie: <u>pisemnej</u> – testu zawierającego łącznie 50 pytań związanych z każdym z efektów kształcenia, sformułowanych w sposób pozwalający na	

	<p>sprawdzenie wiedzy, poziomu zrozumienia, umiejętności analizy i syntezy.</p> <p>Przykłady pytań będą udostępnione studentom na pierwszych zajęciach przez nauczyciela akademickiego odpowiedzialnego za przedmiot.</p> <p>Warunkiem zaliczenia testu będzie udzielenie poprawnej odpowiedzi na minimum 60% pytań zawartych w teście.</p> <p>Ocena w skali wartościowej określonej regulaminem studiów odniesiona do każdego efektu kształcenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niedostateczny – ndst. (2) do 59% poprawnych odpowiedzi - dostateczny – dst (3) – od 60% do 67% poprawnych odpowiedzi - dostateczny plus – dst+ (3,5)– od 68% do 75% poprawnych odpowiedzi - dobry – db (4) – od 76% do 85% poprawnych odpowiedzi - dobry plus – db+ (4,5) – od 86% do 92% poprawnych odpowiedzi - bardzo dobry – bdb (5) – od 93% do 100% poprawnych odpowiedzi <p>Warunkiem zaliczenia testu będzie uzyskanie, co najmniej oceny dostatecznej (3) z pytań odniesionych do każdego z efektów kształcenia.</p> <p>Ocena końcowa testu jest średnią ważoną ocen z pytań odniesionych do każdego efektu kształcenia.</p>
Wykaz literatury obowiązującej do zaliczenia przedmiotu	
Literatura podstawowa	<ul style="list-style-type: none"> • Gielecki J., Żurada A., Gajda G. Multimedialny atlas anatomii. Wydawnictwo Medyczne Górnicki, Wrocław 2007 • Bochenek A., Reicher M., Anatomia człowieka. T. 1-5. PZWL Warszawa 2007 • Michajlik A., Ramotowski W. Anatomia i fizjologia człowieka. PZWL Warszawa 2013 • Krechowicki A., Czerwiński F. Zarys anatomii człowieka. PZWL Warszawa 2009 • Woźniacka R.: Zarys anatomii człowieka dla szkół medycznych. Wyd. AZ 2012 • Maciejewski R., Torres K.: Anatomia czynnościowa. Podręcznik dla studentów pielęgniarstwa, fizjoterapii, ratownictwa medycznego, analityki medycznej i dietetyki. Wyd. Czelej 2007
Literatura uzupełniająca	<ul style="list-style-type: none"> • Krzysztof Krasucki K.: Anatomia człowieka. Kompendium. Instytut Patologii Narządu Ruchu 2014 • Mazurek J.: Atlas anatomii. Wyd. SBM 2015 • Zborowski A.: Atlas anatomii człowieka. Wyd. AZ 2007
Prawa autorskie	
Prawa autorskie	Wyższa Szkoła Nauk Stosowanych w Rudzie Śląskiej